

erbond nauwkeurig
de waarheid.

die er zóó over
te meer aan de
et „voor weder-
erbonds, of van
inwendige aan-
opvatting, dat
t houden voor,
uitverkoren?

die zóó schreef
zelfde nummer
Einstein over
weet ik niet te

over artikel 31.

nieuws" Sappe-
t hot. Ds J.

L. Rutgers, die
rd en buiten-
meerde kerkrecht
v. in een tezamen
schreven boek: De
m.

is van synodalis-
ering, dat in den
oet worden tegen
in 1942 en vol-
en Gereformeerde
parallel niet zon-

it, maar is toch
at Ds Jongeling

ad tegen een uit-
in opvatting van

i De Nederlander
welke saamgebu-
us der Christelij-
oek voor de poli-
t voor de geschie-
en van deze arti-
ver over het bin-
den. Dat program
dat is grondslag
en band van het

kamer. Nu zegt
an 1894 besluiten
d artikel van het
arvan verving
manier om weer
o.i. dan ook, zoo
a van de besluiten
ten zijn evenmin
formeerde Synode
iet bindend geag
wordt in een vol-
i. haro besluiten
an een Gerefor-
er Heilige Schrift
t Program en de
t staan....., maar
de, ook de Depu-
meenschap gebou-

uit over art. 31

dankbaar.

eerde coalitie?

artikelen van

Dachau; merkt

K-bl. Gerof. K.

het aan het einde

„slotopmerking”,

deit voor „zooiets

zou aanvankelijk

lat de predikanten

belijders in ons

der vrijgemaakte

— over en weer

het kader van zijn

dan het zoeken

schillen in „accen-

estelijke ligging”,

onstructie van de

eld over verschil-

niet „kleinzichtig”,

n samenwerking”

n „coalitie” aan-

men en moeten

„coalitie”. Maar

afzien, zou de

aan mijn moe-

ikte begrip niet

in een samengaan

van de Apostel

n de eenheid van

formulier), noch

s. En daartegen-

over wensch ik de volkomen eenheid der kerk te stellen door „exclusivistisch”, maar conform de belijdenisschriften, te gewagen van de ware kerk als vergadering der geloovigen, welke antithetisch staat tegenover de valsche kerk, die de geloovigen verstoot.

We vermoeden, dat ds v. Raalte — blijkens zijn onderschrift — zelf ook dit inzicht is toegedaan. Evenals wij.

K. S.

KORTE BERICHTEN

— **LABOUR EN KERK.** Een Zweedsch blad vertelde onlangs, volgens J. M., dat er in de Britische Labourregering op het oogenblik haast alleen belijdende Christenen zitten. Attlee, van wien de uitspraak is, dat de beginselen van de arbeiderspartij niet gegrond zijn op de leer van Karl Marx, maar op die van Jezus Christus, hoort tot de Anglicaansche Kerk, maar voelt zeer oecumenisch. Alexander, de minister voor Marine, is Baptistenpredikant; Lawson, zijn collega voor Oorlog, is Methodist en reist aan het einde van de week naar zijn gemeente om er te preeken. Ook George Tomlinson, minister voor Openbare Arbeid, is predikant bij een Methodistengemeente. Sir Stafford Cripps is naast een bekend jurist ook theoloog. Men zegt van hem, dat hij meer godsdienstige dan politieke redevoeringen gebouwd heeft! De minister voor Schotland, Joseph Westwood, behoort tot het Heilsleger, de minister van Onderwijs is Methodist. John Hynd, die speciaal de Duitsche aangelegenheden beartigt, wil bij den opbouw van het nieuwe Duitschland een Christelijk fundament leggen. Noel Baker, de voorzitter van de partij, is Quaker. Hector Mac Neil, Bevin's veelbelovende plaatsvervanger, is als wij ons goed herinneren, een geloovig katholiek.

— **PROCEDURE HEEMSE.** Onze kerkeraad van Heemse meldt het vonnis van de Rechtbank te Almelo, waaruit blijkt, dat de rechter onzen kerkeraad als eigenaar der kerkelijke goederen erkent, op grond van de zelfstandigheid der plaatselijke kerk volgens Gereformeerde kerkrecht, zoodat de meerderheid van den kerkeraad volkomen het recht heeft om ernstige redenen zich los te maken van het kerkverband.

— **WIE VERGIET ZICH HIER?** Blijkens „In de Waagschaal” schreef de Roomsche Prof. Dr G. F. Pauwels: „De moeilijkheid zit in de leer van de reprobacie, de verwerping en verdoemings, die volgens Calvijn absoluut zou zijn, zonder rekening te houden met de zonden van de menschen”. Dr H. Berkhof zegt in genoemd blad, dat de Roomsche schrijver zich vergist. Want, aldus Dr Berkhof: „Calvijn heeft van de verwerping niet geleerd, dat ze geschiedt „zonder rekening te houden met de zonden van de menschen”, maar juist om hun zonden, terwijl de uitverkiezing geschiedt ondanks de zonden (hier ligt net het haarfijne verschil tusschen vrijmacht en willekeur)”. Tot zoover Dr Berkhof. Hij vergist zich. Grond der verkiezing is Gods welbehagen, die der zaligheid is Christus' werk. Grond der verwerping is wederom Gods welbehagen, die der verdoemings is de schuld. Alzoo Calvijn.

— **BELEID VAN DR VAN MOOK.** „Het Laatste Nieuws uit Indië” schrijft (1e pg. nr. 30, 5 Aug. '46): Het Rapport van de door de Tweede Kamer naar Indië uitgezonden commissie van Poll is slechts in kleine opslag verstrekt (z.g. wegens papierenood) terwijl dit zoo belangrijke stuk, dat een vernietigend oordeel uitspreekt over het beleid van den Lt. Gouverneur-Generaal van Mook aan ieder Nederlander bekend moest zijn. Dit rapport legt aan den Lt. Gouverneur-Generaal van Mook de volgende feiten ten laste:

1. Nonchalance ten opzichte van de gevallen Nederlandsche helden der illegaliteit.
2. Gemis aan belangstelling voor het lijden der Nederlandsche kampbewoners, met name na het optreden van extremisten tegen vrouwen en kinderen in de kampen.
3. Het passeeren en negeeren van hooge en andere ambtenaren in de kampen, alsmede de wijze van hun ontslag en het ter zijde schuiven zonder meer van de in de kampen uitgewerkte plannen.
4. Het opheffen van den Raad van Indië, het weinig notitie nemen van den Raad van Departementshoofden en het sterk op den voorgrond stellen van een persoonlijk regime.
5. De manier, waarop thans onderhandelingen, met steeds verder prijsgeven van 't eigen persoonlijk ingenomen standpunt, worden gevoerd.
6. Het beknotten van de vrijheid van drukpers en het reageeren op opmerkingen in de courant „Het Dagblad”, die niet overeenstemden met het beleid van den Luitenant-Gouverneur-Generaal, door den betrokken redacteur een plaats aan te bieden in het vliegtuig voor Nederland en aan te dringen op diens ontslag onder bedreiging met confiscatie van het benodigde papier!
7. Het kennelijk niet toestaan aan Nederlandsche bladen om kennelijke berichtenvervalschingen en leugens in die bladen van de „Republiek Indonesia” recht te zetten en te bestrijden, vanwege de „subtiliteit der verhoudingen”.
8. Dat er praktisch geen enkele openbare controle is op de openbare zaak in Indië, noch van een vertegenwoordigend lichaam, noch van eenig werkelijk vrij persorgaan.

— **MEN ZIET SAMENHANG.** „Het Laatste Nieuws uit Indië” schrijft: De pers, de goede niet te na gesproken, kent haar taak niet meer, welke zij in bezettingstijd zoo prachtig vervulde. Ze kijkt op het oogenblik alleen nog maar naar de papiertoevoering en durft geen critiek te leveren.

— **PRIESTERS.** „De Linie” vertelt van een officier, die Engeland bezoekt: De pastoor van de Franciscanen-parochie in de tweede stad van het Vereenigd Koninkrijk wijst mij een straat van misschien honderdvijftig huisnummers. Groe-

zelve huizen, groezelige kinderen, afgetobde moeders, frische bloemen van jonge meisjes, zelfs hier. Kinderrijke gezinnen in woningen van hoogstens twee kamers. „Ziet u die straat? Ik behoef u verders niets te vertellen. Ongelooflijk, als het geen afgrijpselijke werkelijkheid was. En die straat heeft vijf-en-twintig priesters voortgebracht”.

— **DR BAVINCK EN DE REVOLUTIE.** „Woord en Kerk” schrijft: Wanneer Dr J. H. Bavinck in „Trouw” schrijft, dat het gelukkig is, dat een deel van onze jongens in Indië is, omdat die straks met de goedwillenden van de Indoesiers kunnen samenwerken tot herstel van rust en orde in Indië, dan kunnen we begrijpen, dat onze jongens het gevoel krijgen of ze verraden worden.

Want onder die goedwillenden worden gerekend Sjahrir en de zijnen, en zoo zien onze jongens, die zich vrijwillig gemeld hebben voor de bevrijding van Indië, zich nu door vroegere leiders als taak aangewezen de revolutie te steunen.

Laten wij nu vanaf deze plaats mogen beloven, dat wij met alles wat in ons is, tegen dit verval strijden zullen.

Het is meer dan ergerlijk degenen, die hun leven vrijwillig inzetten voor steun aan het wettig gezag, te willen gebruiken voor een steun der revolutie.

— **DE LIJN VAN DS S. G. DE GRAAF.** Ds S. G. de Graaf, aldus „Woord en Kerk”, vertelde in gemoede, dat de redenen om tot vervanging van vroegere uitspraken te besluiten, „niet gelegen zijn in den zakelijken inhoud der uitspraken van 1905 en 1942”.

Daarmee heeft zijn Synode onder leiding van Ds De Graaf zich ontdaan van de revisie-opdracht en heeft in zeer revolutionairen tram een streep onder de historie gezet en is aan nieuwbouw begonnen. Om van al die lastige ongerechtigheden — denk aan schorsingen en afzettingen! — met één slag af te zijn. Want Ds De Graaf, die van haver tot gort de geschiedenis van de Amersfoortsche en Amsterdamsche formule kent, weet, zeer goed, dat het conflict in dezen niet betreft de formulering, maar den inhoud van 1905. En nu geroepen tot een onderzoek naar de gronden van Synodale handelingen, verandert Ds De Graaf met één slag de wet, waarnaar moet worden rechtgesproken en maakt zich daarmee af van zijn beheering. Hij blokkeert voor zichzelf en de Synodocratische Synode den weg, den eenvoudigen rechten weg der bekeering.

— **BUITEN DE KERKEN OM.** De leerspraken van 1942 — aldus „Woord en Kerk” — zijn er gekomen buiten medeweten der kerken, in comité-generaal! Zóó nu ook in 1946: weer is in comité een beslissing gevallen, die daarna wel aan de kerken als resultaat zal worden medegedeeld!

— **BENOEMINGEN IN DE HERV. KERK.** Ds J. J. Timmer klaagt in „De Waarheidsvriend”: Mijn vrees, dat de nieuwe koers in ons kerkelijk leven onder auspiciën van Gemeentepopbouw leiden zal tot verdoezeling der beginselen moet blijken uit de benoemingen, die plaats hebben. In de redactie van „De Hervormde Kerk”, het weekblad van den hervormden raad voor kerk en publiek is wel het vrijzinnig element vertegenwoordigd, maar voor een gereformeerd man is in die Redactie geen plaats.

In de synodale commissie vindt men vrijzinnigen en orthodoxen, maar ben ik wel ingelicht dan zit er geen enkele gereformeerde onder in.

In de bewaarskampen van de politieke delinquenten werden hier en daar vrijzinnige geestelijke verzorgers aangesteld.

Op de Veluwe althans zijn in twee kampen vrijzinnige verzorgers aangesteld.

— **WAT IS ORTHODOX?** Dezelfde auteur zegt: Men zei mij, dat vier en dertig van de vijf en veertig Synodale leden orthodox waren. Een flinke meerderheid dus. Maar het is weer net als met de oude Synode. Daar was ook vaak een orthodoxe meerderheid. Maar lezers, dat haatte ook al niets. Alles bleef zooals het was.

Als het op een stemmen aankwam stemden vele slappe orthodoxen op de vrijzinnigen.

— **COMMUNISTEN EN ZENDINGSMENSCHEN.** „Ons Kerkblad” (Utrecht) schrijft: „Gereformeerde zendingmannen steunen openlijk de revolutie, die den kop opgestoken heeft in een ander deel van ons Rijk, en spelen zoo de Communisten in de kaart”.

— **DE TAAK DER DIAKENEN.** Ter vergadering van den kerkeraad van Delfshaven kwam ter tafel een voorstel van br. T. Bouterse inzake het besluit over de taak der diakenen. Het werd behandeld na bespreking dezer materie. De kerkeraad aanvaardde na breede discussie en na enkele wijzigingen in de conclusies van het minderheidsrapport deze conclusies, die nu als volgt luiden:

1. het ambt der geloovigen is naar uitwijzen van de Schrift primair, het bijzondere ambt secundair;
2. het ambt der geloovigen zou in de kerk van Christus al het barmhertigheidsbetoon hebben te openbaren, omdat de volle diaconale machtsbevoegdheid aan het ambt der geloovigen is toebedruwd;
3. om tweeledig reden kan echter het ambt der geloovigen niet die volledige priesterlijke bediening aan:
a. er is door de zonde een noodtoestand ontstaan;
b. het ambt der geloovigen is nog slechts in begin en beginsel hersteld;
4. daarom heeft Christus, de Heer der Kerk, het noodig gekeurd een bijzonder diaconaal ambt in de gemeente in te stellen, dat van Christus' wege via de gemeente zich een eigen taak, welke oorspronkelijk tot het ambt der geloovigen behoort, ziet toegewezen;
5. die eigen taak van het diaconale ambt voor de N.T. bijzondere ambtsdragers wordt normeerd en afgegrensd ten aanzien van het ambt der geloovigen in Handelingen omschreven als: het uitdelen van geld en/of natura aan die broeders en/of zusters der gemeente, die zulk een geldnood hebben dat zij daarom de eerste levensbehoeften niet kunnen kopen; voorts het leiden van en het toezicht op het overige barmhertigheidsbetoon van het ambt der geloovigen;
6. zoodat al het barmhertigheidsbetoon, dat niet behoort tot de onder 5 omschreven eigen taak van de diaconie, krachtens de oorspronkelijke opdracht de eigen taak van het ambt

der geloovigen is, waarbij om praktische en principiele redenen de diaconie leiding geeft en toezicht houdt;

7. zoodat, in dat licht bezien, b.v. het uitdelen van gratis kleding aan hen, die wel over geldmiddelen beschikken en dus niet tot de diaconale armen moeten worden gerekend, niet tot de primaire taak der diaconie behoort, en daarom door het ambt der geloovigen onder leiding en toezicht van het bijz. ambt behoort te geschieden.

— **WAT IS EEN KERKERAAD?** Te Rotterdam-Zuid behandelde de kerkeraad het rapport van de classis Rotterdam inzake het bij haar ingediende berwaarschrift van een broeder, handelend over de vraag of een diaken tot den kerkeraad behoort. De kerkeraad sprak overeenkomstig artikel 30 der Ned. Geloofsbelijdenis en de K.O. uit, dat er is een kerkeraad bestaande uit predikanten en onderlingen en dat er is een kerkeraad bestaande uit predikanten, onderlingen en diakenen.

— **JURIDISCHE RELATIE.** Ds C. W. Teeuwen schrijft tegenwoordig in „De Harin”, ik weet wel waarom. Van hem schrijft Ds F. Boonstra in Geref. kb. Groningen: In het nummer van 17 Aug. van de Groninger Kerkode krijgt Ds Chr. W. J. Teeuwen, „synodaal” predikant, een tik.

Deze heeft een brochure geschreven over het preeken, die door Ds v. Strien besproken wordt.

En wat blijkt?

Geven we het woord aan den recensent: „Daar wordt zoo rustig weg gezegd, dat het verbond samenvalt met de juridische relatie waarin het God behaagt Zich tot den mensch te stellen.

Dat betekent: het Verbond is een rechtsverhouding, waarin beide partijen rechten en verplichtingen hebben.

Herinnert u nu eens hoe Prof. Ridderbos Sr., toen ondergetekende het Verbond aldus beschreef, het oordeel velde: het is erg.

Hoe vergaat het Ds Teeuwen?

Hij komt er nogal genadig af.

Bang, dat hij geschorst zal worden behoeft hij niet te zijn. Dat loopt tegenwoordig niet meer zoo'n vaart.

— **ABSALOM.** De Heer Van Poll, aldus Z. in Geref. Kb. Groningen, vond zelfs de onderhandeling met de rebellen niet verkeerd. Koning David, zoo moet hij gezegd hebben volgens de bladen, hield ook rekening met den rebel Absalom.

Alsof koning David er ooit aan had gedacht met zijn zoon, op voet van gelijkheid, met erkenning van hem als koning, te gaan onderhandelen. Alsof hij niet bad, dat Achitofels raad tot zotheid mocht worden gemaakt.

En wel ging Husai naar Jerusalem, om Absalom te raden, maar — als Sjahrir kon denken, dat de heer Van Mook den rol van Husai zou willen spelen, dan ware zijn leven zeker nauwelijks veilig.

— **WAT IS EEN KERKDAG?** De Redactie van „De Hervormde Kerk” schrijft: Reeds herhaalde malen moesten wij in de Chr. Hist. Nederlandse critiek lezen op de leiding der Hervormde Kerk. In het nummer van gemeld orgaan van 22 Augustus j.l. wordt onwaardig geschreven over de „Kerkdag Friesland”, die op 4 September a.s. te Leeuwarden wordt gehouden.

In de rubriek, die onder rechtstreekse verantwoordelijkheid staat van Ds J. Hoekstra (Ternaard), wordt beweerd, dat toch eigenlijk niemand het recht heeft zulk een Kerkdag te organiseren. Want.... met de gehele Kerk heeft zo iets toch niet veel van doen. Men kan, waar recht- en vrijzinnigen worden opgeroepen samen naar Leeuwarden te gaan, immers van een Kerkdag niet spreken. Dit, zoo suggereert het blad, zullen de Friezen zelf niet willen gelooven en zij worden er voor gewaarschuwd maar niet te gaan hooren, wat op 4 September te Leeuwarden gesproken zal worden. Door een christelijk blad wordt aldus den kerkmensen ontzaten in deze val te loopen.

Tot zoover „De Herv. Kerk”. Het is het oude probleem: is vrijzinnig Christelijk? Is de belijdenis nog altijd kerkelijk?

— **LIEVER VRIJZINNIG DAN GEREFORMEERD!** Onder dit opschrift meldt „De Waarheidsvriend” (Ned. Hervormd):

In de laatste Classicale Vergadering te Den Haag moest er in de vacature Ds J. Fokkema van Delft, wegens diens benoeming tot lid van de Tweede Kamer een nieuw secunduslid worden gekozen. Een confessioneel predikant stelde in die vergadering voor: Dr J. van Veen te Rijswijk, die vrijzinnig is. Bij dit voorstel werd gezegd, dat het hier naar een secundusplaats gold en dat zulk een secundusplaats voor Dr van Veen te gering was. Maar volgend jaar zou de niet genoemde confessionele predikant aan de beurt van aftreden zijn en dan zou hij gaarne zien, dat in zijn plaats in die vacature Dr van Veen zou gekozen worden. Commentaar overbodig.

— **OPLEIDING ONDERWIJZERS.** Ds Timmer schrijft in „De Waarheidsvriend” (Hervormd):

Ik geloof dat het hoog tijd wordt, dat men h.v. op de Veluwe in het midden van de Geref. Herv. gemeenten komt tot de oprichting van een kweekschool voor onderwijzers op Gereformeerden grondslag.

GEREF. KERKEN

(Onderhoudende Art. 31 K.O.).

Beroepen te:

Harlingen, J. Hettinga te Hasselt.
Leiden, E. Th. v. d. Born te Amersfoort.
Oldehove, cand. C. van Venetië te Leiden.
Niezijl, J. Zwart te Eestrum.
Wormerveer-Koog-Zaandijk, C. v. Venetië cand. te Leiden.

Bedankt voor:

Zalk en Veecaten, S. de Waard te Maassluis.